

Gruppearbejde som didaktisk metode

Af: Ove Christensen

Instruktiv bog, der fører læreren igennem det problembaserede gruppearbejdes forskellige faser og viser både de vanskeligheder, der kan være forbundet med gruppearbejdet, og de læringsmæssige styrker, som er forbundet med, at skolearbejde skal give mening - for både lærere og elever.

Gruppearbejde fylder rigtig meget i den danske skole. Danmarks Evalueringsinstitut har i en undersøgelse vist, at gruppearbejdet fylder op mod halvdelen af elevernes undervisning. Og gruppearbejde er ikke bare en måde at organisere undervisningen på, men noget, der har en række didaktiske implikationer. Et godt og givende gruppearbejde har en række forudsætninger og skal være godt gennemtænkt af læreren, hvis det skal give eleverne et fagligt udbytte.

Det er en række af disse forudsætninger, og hvad det kræver af læreren, der er emnet for "Det gode gruppearbejde". Gruppearbejdet sættes i bogen i relation til problembasering som en didaktisk tænkning om, hvad der kan være med til at give mening til undervisningsaktiviteter, nemlig at eleverne skal arbejde med noget, der rækker ud over en skolevirkelighed og ind i elevernes egen livsverden.

De fleste lærere har nok erfaring med, at nogle gange går det godt og andre gange mindre godt, når de har organiseret deres undervisning med vægt på elevernes arbejde i grupper. Gruppearbejde er nemlig ikke noget, eleverne blot kan, eller noget, de tilegner sig gennem erfaringen. Det er en faglighed, som eleverne skal lære. Dette betyder, at man må gøre selve arbejdet i grupper til noget, man øver med eleverne, og det kan man gøre ved at bryde det ned i mindre enheder, hvor man øver forskellige elementer af gruppearbejde: Hvordan taler man fagligt sammen, hvordan bruger man feedback i sin gruppeproces, hvordan deler man arbejdet op, så alle er involveret, hvordan trækker man på hinandens styrker og forskelligheder og så videre.

Gruppearbejde har nogle indbyggede færer. Eksempelvis kan det gå meget hurtigt, hvis de mest ivrige laver det hele. Det er en

effektiv arbejdsdeling, hvor de elever, der opfattes som dygtige, hurtigt kan få ekspederet de "rigtige svar". At undgå denne fare kræver, at den opgave, som gruppen har fået, ikke lægger op til "rigtige svar", der mere eller mindre kan googles eller slås op i grundbogen. Forfatterne introducerer her forskellige betydninger af samarbejde, nemlig henholdsvis "kollaboration" og "kooperation".

Når eleverne arbejder kooperativt, deler de opgaver ud til hinanden, og opgavebesvarelsen ender med at være en samling af disse delarbejder. Eleverne er her ikke afhængige af hinanden og hinandens besvarelser, der kan fungere som enkeltstående. Kollaboration derimod er en arbejdsform, hvor alle føler et fælles ansvar for alle dele af opgaven. Ideelt set lægger arbejdsformen op til, at man er afhængig af hinandens bidrag. Dette betyder også, at arbejdsprocessen bliver mere åben og dynamisk, da de indbyrdes bidrag genererer noget, man ikke kunne forudsige fra begyndelsen. Det er en langt mere krævende arbejdsmetode, og den stiller store krav til såvel elever som lærere.

Som lærer skal man være i stand til at stille opgaver, der kun kan løses gennem elevernes fælles ansvar, og man skal være i stand til at gå ind i elevernes processer på mange forskellige planer - eleverne skal vejledes og faciliteres på en måde, der passer til hver enkelt gruppe og gruppe medlem, hvilket kan være tidskrævende.

I bogen opstilles der rigtig mange værktøjer til gruppearbejde og det problembaserede arbejde. Det kan være projekt- og dataplener, samarbejdsaftaler til grupperne, så de lærer det forpligtende samarbejde, ark med spørgsmål om samarbejde og så videre. Disse er samlet på en hjemmeside, så de er nemme at gå til og kopiere for de lærere, der kaster sig ud i at arbejde ambitiøst med problembaseret gruppearbejde med eleverne.

Og det behøver faktisk ikke at være så arbejdskrævende, som det måske lyder, fordi man netop kan starte i det små. Men hvis arbejdsmetoden skal være virkelig effektiv, så kræver det, at eleverne tidligt introduceres for problembaseret gruppearbejde, så de lærer at arbejde i grupper som andet og mere end en måde at skabe variation i undervisningen på.

Bogen er krydret med såkaldte "didaktiske nærbilleder", hvor forfatterne beskriver situationer fra undervisningen, der skal eksemplificere problemstillinger og deres løsninger set fra et lærerperspektiv. En række af disse nærbilleder virker dog ret generiske, og man får ikke en fornemmelse af, at de er hentet fra en konkret skolevirkelighed.

"Det gode gruppearbejde" er på mange måder en god og instruktiv bog, der kan fungere som opslagsbog, når man som lærer gerne vil arbejde mere problemorienteret og med gruppearbejde. Der er mange gode råd, og bogen gennemgår de forskellige faser med fint blik for, hvad det kræver af læreren at få gruppearbejde til at fungere. Det vigtige er, at gruppearbejde skal give mening for både elever og lærer. Gruppearbejde er langt mere end en måde at organisere elevernes arbejde på: Det er en didaktisk tænkning. Og det kræver, at man som lærer ved, hvad det er, man vil have ud af gruppearbejde - i forhold til både de fastsatte faglige mål i faget eller fagene og de procesorienterede mål for måden, eleverne arbejder sammen på.

Fakta

Titel

Det gode gruppearbejde

Forfatter

Morten Samsø Schmidt, Malene Arp

Pris

330

Sider

288

Forlag

Dansk Psykologisk Forlag